

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра охорони праці та біотехнічних систем у тваринництві

ЗАТВЕРДЖЕНО

Механіко-технологічний факультет
«12» червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОХОРОНА ПРАЦІ У ГАЛУЗІ»**

Галузь знань	І «Транспорт та послуги»
Спеціальність	І8 «Автомобільний транспорт»
Освітньо-професійна програма	Транспортні технології на автомобільному транспорті
Факультет	механіко-технологічний
Розробник:	доцент кафедри охорони праці та біотехнічних систем у тваринництві канд. техн. наук, доцент Войналович О.В.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі»

Дисципліна «Охорона праці в галузі» для студентів магістратури за спеціальністю «Автомобільний транспорт» спрямована на вивчення та засвоєння працезахоронних засад організації та виконання робіт у галузі автотранспорту. У цій дисципліні представлено підходи та вимоги щодо забезпечення нормативних умов праці на підприємствах автотранспортної галузі. Дисципліна розглядає організаційні засади та документальне забезпечення функціонування системи управління охороною праці, вимоги безпеки і гігієни праці під час виконання різноманітних перевезень автотранспортом, Проаналізовано небезпеки і шкідливості під час виконання транспортних робіт та представлено заходи для зниження професійних ризиків водіїв, ремонтників та інших працівників. Охарактеризовано засади ведення документації з охорони праці на автотранспортному підприємстві, вимоги електро- і пожежної безпеки.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	J8 «Автомобільний транспорт»	
Освітня програма	Транспортні технології на автомобільному транспорті	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	—	
Форма контролю	Залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	
Семестр	1	
Лекційні заняття	15 год.	2 год.
Практичні, семінарські заняття		
Лабораторні заняття	30 год.	
Самостійна робота	75 год.	118 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні у магістрів умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці на автотранспорті та поліпшення умов праці на підприємствах галузі з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у галузі автотранспорту.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність особи розв'язувати складні задачі і проблеми транспортної галузі у сфері професійної (наукової) діяльності за певним видом транспортних систем і технологій та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 05. Здатність розробляти проєкти та управляти ними.

ЗК 07. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 08. Здатність до управління надійністю та ефективністю транспортних систем і технологій.

СК 09. Здатність проведення експертизи транспортних пригод за видами транспорту.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 01. Відшукувати необхідну інформацію у науково-технічній літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати і об'єктивно оцінювати інформацію у сфері транспортних систем і технологій та з дотичних міжгалузових проблем.

ПРН 04. Донести свої знання, рішення і підґрунтя їх прийняття до фахівців і нефахівців в ясній і однозначній формі.

ПРН 05. Забезпечувати безпеку людей і навколишнього середовища під час професійної діяльності та реалізації проєктів у сфері транспортних систем і технологій.

ПРН 12. Керувати складними технологічними та виробничими процесами транспортних систем та технологій, у тому числі непередбачуваними і такими, що потребують нових стратегічних підходів.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Модуль 1. <i>Організація охорони праці на автотранспорті. Впровадження системи управління охороною праці</i>														
Тема 1. Організація охорони праці на автомобільному транспорті		16	2		4		10							
Тема 2. Засади СУОП на автомобільному транспорті		16	2		4		10							
Тема 3. Ризик-орієнтований підхід щодо функціонування СУОП на		16	2		4		10							

автотранспортних підприємствах												
Тема 4. Організаційні засади системи державного страхування від нещасних випадків працівників автотранспортної галузі		12	1		3		8					
Разом за модулем 1		60	7		15		38					
Модуль 2 Особливості забезпечення умов праці на автотранспорті. Проблеми безпеки, зниження професійної захворюваності, виробничого травматизму												
Тема 5. Умови праці на робочих місцях автотранспортних підприємств		16	2		4		10					
Тема 6. Заходи щодо зниження аварійності, виробничого травматизму і професійної захворюваності		16	2		4		10					
Тема 7 Вимоги безпеки і гігієни праці на робочих місцях автотранспортної галузі		16	2		4		10					
Тема 8. Документація і заходи з пожежної безпеки на автотранспортних підприємствах		12	2		3		7					
Разом за модулем 2		60	8		15		37					
Усього годин		120	15		30		75					

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організація охорони праці на автомобільному транспорті	2
2	Засади СУОП на автомобільному транспорті	2
3	Ризик-орієнтований підхід щодо функціонування СУОП на автотранспортних підприємствах	2
4	Організаційні засади системи державного страхування від нещасних випадків працівників автотранспортної галузі	1
5	Умови праці на робочих місцях автотранспортних підприємств	2
6	Заходи щодо зниження аварійності, виробничого травматизму і професійної захворюваності	2
7	Вимоги безпеки і гігієни праці на робочих місцях автотранспортної галузі	2
8	Документація і заходи з пожежної безпеки на автотранспортних підприємствах	2
Разом		15

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Обов'язки з охорони праці посадових осіб та робітників автотранспортного підприємства	2
2	Розроблення розділу «Охорона праці» колективного договору на автотранспортному підприємстві	2
3	Інструктажі та стажування водіїв колісних транспортних засобів	2
4	Особливості проведення медичних оглядів водіїв автотранспортних засобів	2
5	Складання карти умов праці робочого місця на автотранспортному підприємстві	2
6	Аналіз виробничих небезпек і шкідливостей на автотранспорті	2
7	Оцінення рівня професійного ризику на робочому місці працівника автотранспорту	2
8	Порядок оформлення нарядів-допусків на виконання робіт підвищеної небезпеки на автотранспорті	2
9	Розрахунок страхових виплат у разі настання нещасного випадку на виробництві або професійної хвороби	2
10	Розрахунок економічної ефективності від впровадження заходів з охорони праці	2
11	Розрахунок параметрів вентиляційної системи у виробничих приміщеннях	2
12	Розрахунок необхідної кількості вікон у виробничому приміщенні	2
13	Організаційні засади виконання вантажильних робіт з використанням автокранів	2
14	Розроблення заходів для запобігання пожежам на автотранспорті	2
15	Оцінення стану пожежної безпеки на автотранспортному підприємстві	2
Разом		30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Статистичні причини виробничого травматизму і професійної захворюваності на автотранспорті	5
2.	Тема 2. Організаційні засади СУОП на підприємстві автотранспорту	5
3.	Тема 3. Методологія оцінення професійних ризиків	5
4.	Тема 4. Засади моделювання небезпечних ситуацій під час автотранспортних перевезень	5
5.	Тема 5. Методологія моделювання небезпечних ситуацій на робочих місцях автомобільної галузі	5
6.	Тема 6. Оцінення основних параметрів умов праці працівників автотранспортних підприємств	5
7.	Тема 7. Умови дотримання нормативів тривалості робочого часу водіями та іншими працівниками підприємства автотранспорту	5
8.	Тема 8. Характеристика основних заходів і засобів з охорони праці під перевезення сільськогосподарської продукції та інших	5

	вантажів	
9.	Тема 9. Основні вимоги безпеки у разі перевезення автотранспортом за особливих умов: переїждження залізничних переїздів, рейси у гористій місцевості, за незадовільних умов видимості дороги та ін.	5
10	Тема 10. Оцінення ефективності технічних засобів безпеки на автотранспортних засобах та іншому обладнанні підприємств автотранспорту	5
11	Тема 11. Заходи для забезпечення нормативних умов виробничого довкілля на робочих місцях автотранспорту	5
12	Тема 12. Основні заходи охорони праці на автотранспортних роботах	5
13	Тема 13. Характеристика питань охорони праці у законах та інших нормативних документах автомобільної галузі	5
14	Тема 14. Захист працівників від ураження електричним струмом у разі пошкодження електроізоляції	5
15	Тема 15. Документальні засади функціонуванні системи пожежної безпеки на підприємстві автотранспорту	5
Всього годин		75

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:
(*вибрати необхідне чи доповнити*)

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист лабораторних робіт.

7. Методи навчання (*вибрати необхідне чи доповнити*):

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Організація охорони праці на автотранспорті. Впровадження системи управління охороною праці		
Лабораторна робота 1.	Вивчити обов'язки з охорони праці посадових осіб та робітників	7

	підприємств АПК	
Лабораторна робота 2.	Вивчити порядок розроблення розділу «Охорона праці» колективного договору на автотранспортному підприємстві	7
Лабораторна робота 3.	Освоїти порядок проведення інструктажів та стажування водіїв колісних транспортних засобів	7
Лабораторна робота 4.	Ознайомитися з практикою проведення медичних оглядів водіїв автотранспортних засобів	7
Лабораторна робота 5.	Вивчити методику проведення атестації робочих місць та заповнення карти умов праці	8
Лабораторна робота 6.	Навчитися аналізувати небезпеки на робочих місцях автотранспортного підприємства	7
Лабораторна робота 7.	Освоїти методику оцінення рівня професійного ризику на робочому місці працівника автотранспортного підприємства	7
Самостійна робота 1.	Вивчити організаційні засади проведення працезахоронної діяльності на автотранспортному підприємстві	10
Самостійна робота 2.	Вивчити організаційні засади проведення працезахоронної діяльності на автотранспортному підприємстві	10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Особливості забезпечення умов праці на автотранспорті. Проблеми безпеки, зниження професійної захворюваності, виробничого травматизму		
Лабораторна робота 8.	Набути практичних знань щодо порядку оформлення нарядів-допусків на виконання робіт підвищеної небезпеки на автотранспорті	6
Лабораторна робота 9.	Освоїти методику розрахунку страхових виплат у разі настання нещасного випадку на виробництві або професійної хвороби	6
Лабораторна робота 10.	Освоїти методику розрахунку соціально-економічного ефекту працезахоронних заходів	8
Лабораторна робота 11.	Освоїти методику розрахунку параметрів вентиляційної системи у виробничих приміщеннях	6
Лабораторна робота 12.	Навчитися оцінювати рівень природного освітлення у виробничому приміщенні	6
Лабораторна робота 13.	Ознайомитися з організаційними засадами виконання вантажильних робіт з використанням автокранів	6

Лабораторна робота 14.	Освоїти засади розроблення заходів для запобігання пожежам на об'єктах автотранспортного підприємства	6
Лабораторна робота 15.	Ознайомитися з методикою оцінювання стану пожежної безпеки на автотранспортному підприємстві	6
Самостійна робота 3.	Вивчити організаційні засади проведення працезахоронної діяльності на автотранспортному підприємстві	10
Самостійна робота 4.	Вивчити організаційні засади проведення працезахоронної діяльності на автотранспортному підприємстві	10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік		30
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списувати під час контрольних робіт та екзаменів заборонено (зокрема із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України

<https://elearn.nubip.edu.ua/mod/assign/view.php?id=59899>;

- посилання на цифрові освітні ресурси;
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Войналович О.В., Войтюк В.Д., Марчишина Є.І., Мотрич М.М. Охорона праці на автомобільному транспорті: навчальний посібник. К. НУБіП України, 2024. 466 с.
2. Войналович О.В. Засади охорони праці у схемах, таблицях і графіках: навч. посібник. К.: Основа, 2022. 219 с.
3. Войналович О.В. Виробнича та екологічна безпека (лабораторний практикум). Частина 1. Методичний посібник для підготовки /фахівців ОС «Магістр» спеціальності «Автомобільний транспорт».. К.: НУБіП України. 2021. 251 с.
4. Войналович О.В., Марчишина Є.І. Охорона праці на автотранспорті АПК – К.: Основа, 2014. 442 с.
5. Пістун І. П., Хом'як Й. В., Хом'як В. В. Охорона праці на автомобільному транспорті. Видавництво: Університетська книга. 2023. 374 с.
6. Шудренко І.В. Охорона праці в галузі: навч. посіб. Житомир: ЖНАЕУ. 2017. 136 с.
7. Омелянов О.М., Спирін А.В., Твердохліб І.В. Охорона праці та безпека життєдіяльності: навч. посіб. Вінн. нац. аграр. ун-т. Вінниця: ВНАУ. 2020. 334 с.
8. Войналович О.В., Марчишина Є.І. Охорона праці в галузі (працезахоронні ділові ігри): навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2021. – 203 с.
9. Березуцький В.В., Березуцька Н.Л., Богодист А.О. Безпека людини у сучасних умовах: монографія. Харків: ФОП Мезіна В.В., 2018. 208 с.
10. НПАОП 0.00-1.62-12 Правила охорони праці на автомобільному транспорті. Затверджено наказом Міністерства надзвичайними ситуацій України від 09.07.2012 р. № 964.